

der foreligge de ærede Medlemmer, af, i hvilket Forhold Statsveiene for Tiden ere fordeelte i Amtene, vil vise dem, at der deri hersker den allerførste Ulighed, og, naar man nu paa Grund af den større Byrde, Amtene ville faae ved at overtage Statsveiene, gjør Forbring paa, at de Amt, der hidtil have havt den Fordeel at have havt de fleste Landveie, skulde begunstiges af Staten fremfor de andre Amt, forekommer dette mig ubetinget forkeert. For mig staaer det som en ubetinget Fordeel for disse Amt, der i større Maaal end andre ere forshuede med Statsveie, at de nu faae disse Veie, dette betydelige Activ, overleverede uden noget Bederlag. Dersom Staten ikke havde anlagt disse Veie, havde selvsølgelig Amtene selv maattet anlægge og vedligeholde dem. Jeg skal kun til nærmere Oplysning om, hvor ulige Forholdet i Virkeligheden stiller sig, anmode de ærede Medlemmer fra Byland om at sammenligne Forholdet mellem Statsveie og Amtsveie i to Amt, af hvilke det ene ofte har været omtalt her, nemlig Ringkjøbing Amt, og det andet er idetmindste eet af de ærede Medlemmer meget godt bekendt, nemlig Randers Amt. Det vil da sees, at af Ringkjøbing Amts 55 Mile er ikke mere end 29 Mile Amtsveie, medens de 26 Mile eller omtrent Halvdelen af samtlige Landveie ere anlagte og hidtil vedligeholdte for Statens Regning, og at derimod det andet Amt blandt sine 45 Mile offentlig Veie kun har 6 Mile Statsveie. Det forekommer mig, at det sidstnævnte Amt vilde have været overmaade vel tjent med at kunne have byttet Vilkaar med Ringkjøbing Amt, og det forekommer mig at være aldeles at vende Sagen om, naar Ringkjøbing Amt ved den endelige Afregning endogaa vilde forlange Erstatning, fordi det i lang Tid har havt sine store Fordele fremfor det andet Amt. Det forekommer mig, at det ikke er at vælge det rette Udgangspunkt, at betragte denne Overgang af Statsveiene til Amttraadenes Bestyrelse som Noget, der stæer ved en Art Overenskomst imellem Staten og Amtene, som en Overdragelse, for hvilken der skal hvedes Bederlag. Mit Udgangspunkt er et ganske andet. For mig staaer det, som om Statsveiene aldrig have været lagte igjennem Landet med tilstræk-

keligt Hensyn til enten den enkelte Egn's Brav eller til Statens Fornødenheder. Dette tilhører jo imidlertid en forbigangen Tid og vedkommer mindre Spørgsmaalet nu; men det, der for mig er det Afgjørende, er, at disse Statsveie ikke mere spille den Rolle, som man tillagde dem, dengang man besluttede sig til deres Anlæggelse. Jeg betragter Statsveiene som et Statsactiv, som Staten nu abandonnerer og er ædelmodig nok til ikke at forlange noget Bederlag for. Det forekommer mig, at enhver Forbring fra Amtenes Side paa at faae Erstatning, fordi de nu, forsaavidt de behøve disse Veie, maae optage dem som Amtsveie, er uberegtiget. Det forekommer mig altsaa, at der i ethvert Fald ikke kan være Tale om noget Rettskrav fra noget som helst Amts Side, men kun om at flydestgjøre en Villighedsforbring. Jeg troer nu, at naar man med det Udgangspunkt, som jeg her har angivet som mit, seer hen til Forslaget, som det her foreligger, det da ikke paa nogen Maaade kan siges, at Villigheds-hensyn paa noget Sted er skudt tilside; jeg vil endog erklære, at jeg paa flere Punkter har været villig til at tage et Villigheds-hensyn, mindre paa Grund af den særligt forøgede Veibyrd, som det andet Lovudkast kunde kaste over paa enkelte Byer og Amt, end af Hensyn til disse Byers og Amters oeconomiske Stilling og Forhold overhovedet, og jeg troer, at en lignende Betragtning for en stor Deel har ledet det andet Thing ved dets Afstemning. Jeg skulde blandt Andet henvise til den Bestemmelse i dette Lovforslag, der er indbragt i det andet Thing om Ribe By. — Naar den ærede Lands-tingsmand for Kjøbenhavns Amt (Thalbitzer) særligt betonede, at Kjøbenhavns Amt vilde have været bedre stillet, vilde være kommet bedre fra dette Lovudkast, dersom Indenrigsministeriet havde havt samme Velvillie for Amtet, som der havde gjort sig gjældende fra flere Sider i Folkethinget, troer jeg i Virkeligheden, at den ærede Landstingsmand noget gjorde Indenrigsministeren uret. Jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa, at dette af ham som fuldstændig utilstrækkeligt anseete Bederlag for Kjøbenhavns Amts forøgede Veibyrd, nemlig at det skulde tillades Amtet at oprette en ny Bom, jo ingenlunde er nogen ny Tanke, men